

Ти наша рятівниця, шавлія, і помічниця, природою дана

Подивись уважно, читачу, на два малюнки – чи є в них щось спільне?

На одному з малюнків XII століття зображений мисливець, на якому дивне вбрання – котта, що не доходить до колін, пелерина, застебнута на шії, на ногах – гетри, зроблені з шкіри. А що у мисливця в руці? Рогатина. На стегні звисає невеликий ріг.

На іншому сучасному малюнку – глечик – обличчя з декоративною прикрасою – волосся з листя якоїсь рослини... схоже шавлії.

На перший погляд, нічого спільного немає. Але, давайте придивимось уважно ще раз. Для чого мисливцю нарукавники, які захищають його при полюванні на тварин, зрозуміло – для захисту. А такі дебелі шкіряні гетри на ногах? Теж зрозуміло – для захисту ніг мисливця від гілок і ударів об каміння, стовбури дерев, від поранення...

А якщо все ж таки біда сталася, мисливець поранився, подряпався, ударився? Чи немає на малюнку якихось засобів, рослин, які будуть його рятувати, щось на зразок польової аптечки?

Мисливець на малюнку – це зображення на дверях церкви Сен-Арсен в Бурже (датується 1140 р.). Він тримає в руках рогатину для полювання, залізний наконечник якої має форму листка добре знайомої нам рослини – шавлії.

В такий спосіб митець Середньовіччя уславив чудодійну рятівницю шавлію, яка була завжди поруч з мисливцями, вона їх оберігала, захищала, рятувала...

Як рятівницю оспівували шавлію і в Стародавній Греції – цю красиву духмяну рослину з фіолетово-блакитними квітами. Про неї сказано так: *«Проти влади смерті в саду росте шавлія»*.

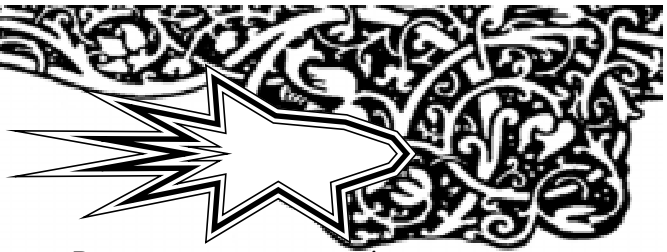
Латинська назва шавлії походить від слова *«рятівниця»*. До XII століття зберігалося повір'я, що ця рослина може воскресити до життя. Стародавні єгиптяни і римляни давали пити сік шавлії жінці, яка хотіла б стати матір'ю, бо вважалося, що він *«підтримує і живить все, що було зачато»*.

Душі дітей, вірили вони, приходять з царства мертвих, в шавлія приймає їх, тому проти «*влади смерті в саду росте шавлія*».

Наукові експерименти показали, що шавлія справді сприяє зачаттю, оскільки благотивно впливає на статеві гормони, вона буквально воскрешає хворих людей, поступово відновлюючи життєво важливі функції організму.

Шавлію використовували як приправу до різних страв і, як виявилось, не випадково. Вона надає не тільки своєрідного смаку страві, але й активізує травлення.

Грецькі поети оспівували в своїх віршах цілющі властивості шавлії. З її листя любили заварювати пікантний «*грецький*» чай.

Римляни вважали шавлію священною травою, збираючи її тільки після жертвопринесення і дотримуючись при цьому низки умов.

«*Запахом солодка, вона діє могутньо, в питті допомагаючи. Взята руками лікаря, вона корисна при багатьох недугах*», – писав знаменитий Страбон. Фармацевти називали шавлію «*паличкою-виручалочкою*», оскільки упродовж багатьох віків вона була важливим компонентом багатьох лікувальних зборів. В поемі «*Про властивості трав*», написаній лікарем XI століття Одо із Мена говориться:

ШАЛФЕЙ

Одо-из-Мена

Греки шалфейю свое «*элисфакус*» дали названье.
 Вместе с медовой водой унимает он печени боли,
 Делает выкидыш, чистит мочу и течение регул;
 Сверху наложенный тертым, он яд изгоняет укусов.
 Если на свежие раны (*что кровью струятся обильной*)
 Тертый наложишь шалфей, говорят, прекратится теченье.
 Если с вином в сочетанье принять его сок подогретым,
 От застарелого кашля и болей в боку он поможет.
 Матки он зуд унимает, а также и члена мужского,
 Если согреть их вином, в котором шалфей отварили.
 Мнение есть, будто волос чернеет от сока шалфея,
 Если под солнцем палящим им волосы тщательно терли.

Настої листя шавлії містять гіркоту і ефірні олії, вони підвищують секреторну активність шлунково-кишкового тракту

В Болгарії листя шавлії застосовують як засіб, який обмежує вночі потовиділення у хворих туберкульозом легень, для жінок в клімактеричний період, крім того при гастритах, колітах, виразці шлунка, метеоризмі, запаленні печінки і жовчного міхура у вигляді водного настою:

5 г подрібненої трави заварити 400 мл окропу, приймати по 20-30 мл через кожні 3-4 години.

При запаленні дихальних шляхів рекомендується інгаляції з ефірної олії шавлії (*1-2 г олії за капати в киплячу воду і вдихати пари*).

В Польщі шавлію використовують як протизапальний, дезинфікуючий, пом'якшуючий засіб. Зовні використовуються при випадінні волосся.

В Німеччині шавлію застосовують широко і багатогранно як зміцнюючий центральну нервову систему засіб, при дрижанні рук, проти нічних потів.

У Франції при захворюваннях нервової системи рекомендується наступний рецепт:

шавлія – 5 г
листя самосилу (дубровника) – 5 г
 на 50 мл окропу.

Приймати 3 рази за день до їди.

Шавлієве вино: *листя шавлії* – 80 г
вино – 1 л

Настоювати 8 днів.

Приймати по 20-30 мл після їди.

В Австрії шавлія використовується при захворюваннях шлунка й кишечника (*дубильні речовини*), при ангіні, як болезаспокійливе у вигляді полоскань.

Цю рослину НЕ МОЖНА ПРИЙМАТИ ТРИВАЛИЙ ЧАС, оскільки можуть бути отруєння і подразнення слизових оболонок.

(далі буде)